

Upphandlingsskola

Krav och utvärderingsmodeller – hur fungerar det?

14 april 2021

Växjö
kommun

Agenda

- Inledning
- Del 1: Kvalificering och krav
- Del 2: Hållbarhetskrav och uppförandekod
- Del 3: Utvärdering och tilldelning

Varför gör vi en upphandlingsskola?

Syfte:

- Lätt att göra rätt
- Fler godkända anbud
- Öka dialogen med näringslivet
- Öka kunskap om offentlig upphandling
- Öka kunskap om det lokala näringslivet

Upphandlingsskolan- vad händer sen?

- Fler tillfällen för upphandlingsskola
- Dialog om upphandlings- och inköbspolicy
- Vad tycker ni?

Möjligheter med offentliga affärer?

- Offentliga inköp för 782 miljarder (2018)
- Över 18 000 annonserade upphandlingar (2019)
- Antalet anbudsgivare ökar, men var 5:e upphandling får bara ett anbud

Del 1: Kvalificering och krav

Olika kategorier av krav

- Krav på leverantören
- Krav på efterfrågad produkt/tjänst
- Ska-krav och bör-krav

Krav på leverantören

- Uteslutande krav enligt LOU/LUF
- Kvalificeringskrav enligt LOU/LUF

Hur kan ett uteslutande krav se ut?

Leverantören ska uteslutas från deltagande om denne, enligt lagakraftvunnen dom, är dömd för brott enligt 13 kap 1§ p. 1-6 LUF. 13 kap 1§ p 1-6:

1. Organiserad brottslighet
2. Bestickning
3. Bedrägeri
4. Penningtvätt
5. Terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet
6. Människohandel

Vanliga kvalificeringskrav

Exempel:

- Ekonomisk kapacitet
- Krav på behörighet
- Erfarenhet
- Kvalitets- och miljöledning

Hur kan ett kvalificeringskrav se ut?

Exempel krav på erfarenhet:

- Anbudsgivare ska påvisa erfarenhet från tidigare utförda uppdrag. Anbudsgivare ska ange två (2) referenser med erforderliga kontaktuppgifter till vilka leveranser skett motsvarande det som efterfrågas i detta upphandlingsdokument. Dessa tjänster ska vara pågående eller ha utförts senast från den 1 februari 2019.

Hur kan ett kvalificeringskrav se ut?

Exempel krav på miljöledning:

- Anbudsgivare ska ha rutiner för ett systematiskt miljöarbete för att minska miljöpåverkan från uppdraget. Detta ska visas genom att anbudsgivaren till anbudet bifoga certifikat enligt ISO 14001 eller likvärdigt eller en av anbudsgivarens företagsledning antagen och av personalen väl känd miljöpolicy.

Vad är ESPD?

- Standardiserad form av egenförsäkran
- Frivillig för er som leverantörer
- Intygar att det inte finns någon grund för uteslutning samt att kvalificeringskraven uppfylls.
- Innebär att dokument för att verifiera krav inte behöver lämnas tillsammans med anbudet.

Krav på efterfrågad produkt/tjänst

- Obligatoriska Ska-krav
- Bör-krav

Exempel på ska- resp börkrav

- Kundtjänst **ska** vara tillgänglig helgfri måndag-fredag kl 8:00-17:00.
- Kundtjänst **bör** utöver ovanstående vara tillgänglig lör-sön kl 8:00-17:00.

Frågor?

Växjö
kommun

Del 2: Hållbarhetskrav och uppförandekod

Växjö
kommun

Vad är hållbarhetskrav?

En hållbar upphandling är ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar

Hållbarhetskrav

- Miljökrav och sociala krav
- Bidrar till en positiv samhällsutveckling
- Tar hänsyn till det lokala och globala samhället

Lite statistik

- Offentliga inköp för 782 miljarder (2018)
- Det motsvarar en femtedel av Sveriges BNP, eller 80 000 kr per invånare
- Kommuner står för 7 av 10 upphandlingar
- Växjö upphandlar varor, tjänster och byggentreprenader för över 3 miljarder årligen

Varför ställa hållbarhetskrav?

- Ansvar för skattemedel
- Etiskt, socialt och miljömässigt ansvarstagande
- Politiska beslut om hållbarhetskrav
- Hållbarhetskrav som effektivt verktyg att nå samhällseliga mål

Hållbara Växjö 2030

**Klimat- &
miljösmart**

**Tryggt &
tillitsfullt**

**Rättvist &
ansvars-
tagande**

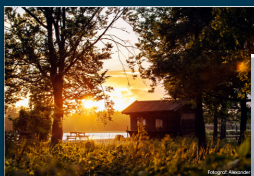

**Växande &
inkluderande**

**Grönt &
hälsosamt**

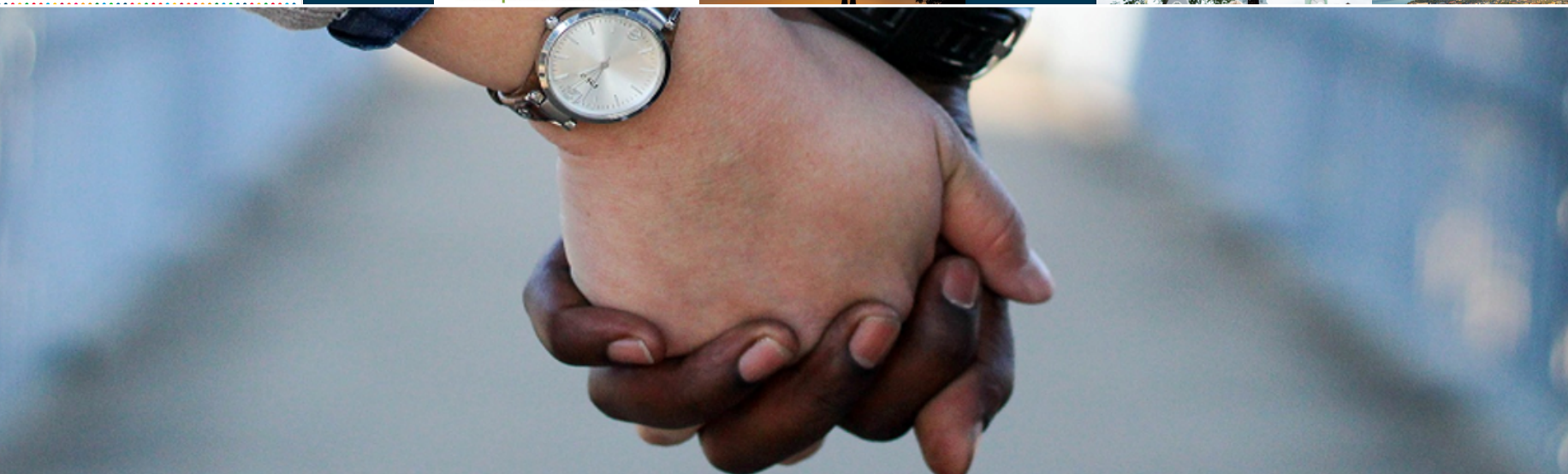
Kunskap, livslångt lärande

Vad innebär utmaningen?
Generellt sett ökar kunskapsresultaten, men samtidigt ökar såväl mellan- som inlagrings- och skolor. Övers socioekonomiska förhållanden idag stort genomslag för skoleffekten.
Genom att stärka lärande och ge alla möjligheter att utvecklas som möjligt ges bättre förutsättningar för att forma sitt eget livsframtida möjligheter på arbetsmarknaden. Det handlar om fokus från att åtgärda till att förebygga och främja genom övers löpiga insatser, inte bara i skolor, för att alla samhällsgrupper i bidra. Det handlar också om att skapa inkluderande läroprocesser för livsvärda förutsättningar. En hållbar utveckling kräver så aktiva val och handling där vi alla tar eget ansvar utifrån förutsättningar.

Hälsa och välbefinnande

Vad innebär utmaningen?
Hälsa är generellt sett god bland befolkningen, men det finns skillnader mellan olika socioekonomiska grupper sett till hälsa och livslångt. Hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till sin egen och samhällets utveckling. Om fler invånare har en god hälsa kan också fler bidra.
Genom att se till att alla har livsvärda möjligheter att nyttja hälsofrämjande service, tjänster, aktiviteter och platser, liksom ett effektivt förebyggande och hälsofrämjande arbete, kan vi se till att alla invånare har en god hälsa och ett välbefinnande.

Jämlikhet och jämställdhet

Vad innebär utmaningen?

Skillnader i livsvillkor och hälsa mellan grupper påverkar hela vårt samhälle genom exempelvis ökad social oro, sämre sammanhållning och minskad trygghet. Destruktiva strukturella begränsningar minskar den personliga friheten. Hotet från olika former av förtryck så som hedersförtryck, främlingsfientlighet, rasism och homofobi gör att samhällets synliga och osynliga dörrar inte är lika öppna för alla.

Ett jämlikt samhälle bidrar till ökad sammanhållning, trygghet och att invånarna mår bättre.

Genom att skapa likvärdiga förutsättningar och möjligheter oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck kan vi göra vårt samhälle mer jämlikt. Det handlar också om ett stad- och landsbygdsperspektiv, tillgänglighet, närhet och kvalitet för alla, anpassningar till individers förutsättningar och möjligheter samt att forma aktiviteter, platser, service och insatser på ett sätt som gynnar eller kan riktas till fler målgrupper.

Därför behöver vi...

- Verka för en ökad ekonomisk och social sammanhållning
- Skapa förutsättningar och möjligheter för fler möten mellan människor
- Verka för att minska ekonomisk och social utsatthet
- Säkerställa att jämlika och jämställda livsvillkor och trygghet är en självklarhet för alla
- Motverka beteenden som hotar mänskliga rättigheter och begränsar människors frihet, självständighet och välbefinnande

Exempel från upphandlingar

Miljökrav:

Transport av mat till för- och grundskolor

Obligatoriska krav:

- Drivmedel till transportfordon som omfattas av transportuppdraget ska bestå förnybara drivmedel (till exempel biogas, etanol, HVO100 eller el).

Exempel från upphandlingar

Miljökrav

Lekmaterial till förskolor

- Leverantören får endast sälja (via vårt e-handelssystem) leksaker till Växjö kommun som uppfyller Upphandlingsmyndighetens kriterier för "Giftfri förskola".
- Leksakerna får inte innehålla farliga kemikalier, ex. ämnen från den s.k. kandidatförteckningen eller PVC och bly.

Exempel från upphandlingar

Sociala krav

Lokalvård

- Antagen leverantör ska ta emot praktikanter, för lokalvårdsarbete, via Växjö kommun, Arbete och välfärd, under avtalsperioden

Hur ställer vi hållbarhetskrav?

- Ska-krav, bör-krav, trappstegsmodell, uppdelning av upphandling...
- Samverkan och dialog med näringslivet är a och o
- Pågående utvecklingsarbete
- Uppförandekod för leverantörer – Kommunens baskrav

Uppförandekod för leverantörer

Vad?

De baskrav (miljö-, sociala och etiska krav) som koncernen ställer på leverantörer

Bygger på

- Koncernens värdegrund
- FN:s initiativ Global Compact om företags miljömässiga och sociala ansvar

Uppförandekod för leverantörer

Syfte?

Säkerställa sunda och hållbara affärer och ett ansvarsfullt agerande

Uppförandekod för leverantörer

Målgrupp?

Samtliga leverantörer av varor, tjänster och byggentreprenader

Uppförandekod för leverantörer

I vilka upphandlingar gäller den?

I samtliga upphandlingar

Växjö
kommun

Uppförandekod för leverantörer

Ingående delar:

- Följa gällande lagar och konventioner
- Etiskt agerande
- Miljö
- Arbetsmiljö och sociala villkor
- Affärsetik

Efterlevnad och uppföljning

- **Uppförandekod:** Leverantör åtar sig att efterleva koden i samband med att avtal skrivs
- Pågående utvecklingsarbete – systematisering av kravställande och uppföljning
- Självutvärdering för leverantörer

Frågor?

Växjö
kommun

Del 3: Utvärdering och tilldelning

Del 3: Utvärdering

I upphandlingsdokumenten ska anges vilken utvärderingsgrund och vilka tilldelningskriterier som kommer använda för utvärdering.

Det finns tre utvärderingsgrunder:

- bästa förhållande mellan pris och kvalitet
- kostnad
- pris

Om någon av de två första väljs ska tilldelningskriterierna viktas inbördes mellan varandra.

Bästa förhållanden mellan pris och kvalitet

En upphandlande organisation kan välja utvärderingsgrunden ”bästa förhållandet mellan pris och kvalitet” och ta hänsyn till de tilldelningskriterier som bedöms ge anbudet mervärde.

Exempel på kriterier som kan utgöra kvalitet är:

- leverans- eller tid för genomförande
- miljöegenskaper
- driftkostnader
- kostnadseffektivitet
- estetiska, funktionella och tekniska egenskaper
- service och tekniskt stöd.

Bästa förhållanden mellan pris och kvalitet

Exempel på viktning av tilldelningskriterier

- 30 % pris och 35 % kvalitet 1 (till exempel leveranstid) och 35 % kvalitet 2 (till exempel service).
- 30 % pris och 50 % kvalitet 1 (till exempel leveranstid) och 20 % kvalitet 2 (till exempel service).

Bedömning av utvärderingsgrundens kostnad

Kostnad innebär i sammanhanget lägsta kostnad och räknas fram som en analys av kostnadseffektivitet. LCC, Livscykelkostnader är en form av kostnadskriterier som kopplas till samtliga skeden av upphandlingsobjektets livscykel. Det finns ingen skyldighet att räkna på livscykelkostnader, utan är ett alternativ för att bedöma kostnadseffektivitet.

Exempel

[Länk](#)

Växjö
kommun

Bedömningen av utvärderingsgrundens pris

Det finns inte någon uttrycklig reglering i lagstiftningen för hur lägsta pris ska fastställas. Det är viktigt att ange vilka volymer eller mängder som anbudet ska beräknas på, eller hur dessa ska viktas vid utvärderingen. Priset kan räknas och viktas genom olika sammanställningar och genom så kallade priskorgar.

Till exempel kan pris anges:

- totalt för hela uppdraget
- per månad
- per timme
- för levererad produkt.

Lägsta pris = inga krav?

- Text
- Text

Uppföljning?

- Text
- Text

Frågor?

Växjö
kommun

Tack för idag!

Växjö
kommun